

29. januar 2015

UPA 2015/59

Inatsisartut Suleriaasianni § 36 naapertorlugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Apeqquteqaat tunngavigalugu oqallittoqarnissaanik siunnersuut, qanoq iliornikkut aalisartunut piniartunullu atortuminnik piniutiminnillu ajunaar-nersuaqartillugu annasaqarsimasunut pisortaniit ikiorsiisarnerup nukittor-sarneqarsinnaanera pillugu.

(Inatsisartunut ilaasortaq Anthon Frederiksen, Partii Naleraq)

Tunngavilersuut:

Siunnersuut aallaaveqarpoq aalisartut piniartullu siorna anorersuarneratigut aalisarnermut piniarnermullu atortuminnik annasaqarsimanerannik, tamatumun-ngalu atatillugu Inatsisartut suleriaasianni § 37 naapertorlugu apeqquteqaatima nr. 2014/196 akissuteqarfigineqarneranik, akissummi pineqartumi ilaatigut atuarneqar-sinnaammat:

Issuaaneq aallartippoq:

“Aalajangersimasunut atatillugu pisortanit ikiorserneqarsinnaanermik periarfissani pineqarput inuussutissarsiornerup tunngavianik pilersitseqqinniarnermut ikiorsiisin-naanermut periarfissaq, kiisalu pilersuinermut ikiorsiisinnaanermut periarfissaq. Kingullermik taaneqartumut tunngatillugu, immikkoortumit taassuminnga akissute-qarneq Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Tunngasutigut Naalakkersuisumit, Martha Lund Olsen-imit ataqatigiissaarneqarpoq.

Inuussutissarsiornermi toqqammaviup pilerseqqinniarnerni pisortanit ikiorserne-qartarneq eqqarsaatigalugu:

Aallarteqqinnissamut tapiissuteqartarneq

Siullermik aalisartut piniartullu taparserneqarnissamik qinnuteqarnissamut periarfis-saqarput Inuussutissarsiutigalugu aalisartut, piniartut inuussutissarsiutigalugulu nunalerinermik ingerlataqartut aallarteqqinnissamut tapiiffigineqartarnerat pillugu inatsisartut inatsisaat nr. 3, 21. maj 2004-meersoq naapertorlugu. Inatsimmi § 1, imm. 1 naapertorlugu taparserneqarnissamik pingaarnerusutigut malittarisassaq unaavoq Inuussutissarsiutigalugu aalisartunut, piniartunullu inuussutissarsiutiga-lugulu nunalerinermik ingerlataqartunut pigisat ajoquserneratigut, inuussutissarsiornermi sakkugisat tammarneratigut imaluunniit napparsimanikkut imaluunniit allatut timikkut ajoquserluni sulisinnaajunnaarnikkut inuussutissar-

siutiminnut tunngatillugu annaasaqarsimasunut tapiissuteqartoqarsinnaanera. Pissutsini immikkut ittuni inunnut § 1, imm. 2-imi taaneqartunut silaannaap pissusiata kingunerisaanik, inuussutissarsiornikkut nalinginnaasumik ajornartoornikkut assigisaasigulluunniit annaasanut aamma Naalakkersuisut aallarteqqinnissamut tapiissuteqarsinnaapput. "Pissutsini immikkut ittuni" imatut paasineqassaaq pisumi aalajangersimasumik immikkorluinnaq pisoqarsimassasoq.

Aallarteqqinnissamut tapiissutit tunniunneqarnissaannut patsisissanngortinneqarsinnaavoq annaasaqarneq sillimmasersimanermit matussuserneqareersimassanngitsaq imaluunniit matussuserneqarsinnaanissaanut periarfissaqarsimannngitsaq, inatsimmi § 2 naapertorlugu.

Aallaaviusaq unaavoq aallarteqqinnissamut tapiissutit ataasiaannartumik tunniunneqartartut aningaasaliiffigineqartarmata ikinnerpaanik 2.000 kroninik amerlanerpaanillu 25.000 kroninik, takuuk § 4 imm. 1. Tapiissuteqarnermi aningaasat sorliit tunniunneqarsinnaanerini, suliami aalajangersimasumi pissutsit qanoq ittuunerisa aalajangertarpaat. Pisuni immikkut ittuni imm. 1-mi taaneqartunit amerlanerusunik aningaasanik tunniussisoqarsinnaavoq, takuuk § 4, imm. 2. "Pisuni immikkut ittuni" imatut paasineqassaaq pisumi aalajangersimasumik immikkorluinnaq pisoqarsimassasoq.

Aallarteqqinnissamut tapiissutinut aningaasaliissutinut sinaakkusiussat aningaasanut inatsisikkut aalajangersarneqartarput. Qinnuteqartumut taamaallaat tapiissutinik aningaasaliisoqarsinnaavoq aningaasaliissutinut sinaakkutani taakkunani atorneqarsimannngitsunik aningaasassaqaqtitsisoqarpat. Siunertamut uunga piumasaqaataavoq qinnuteqaammik nassiussisoqarnissaa.

Inuussutissarsiornermik siuarsaaneq:

Aappaattut aalisartut piniartullu tapiiffigineqarnissamut qinnuteqarnissamik periarfissaqarput Aalisarnermik piniarnermillu inuussutissarsiutillit inuussutissarsiornernannik siuarsaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 3. december 2012-imeersoq naaper-torlugu. Inuussutissarsiutigalugu nutsaamik sanaamik umiatsiaararsiniarnermut inatsit manna naapertorlugu tapiissuteqartoqarsinnaavoq inuussutissarsiutigalugu umiatsiaararsiassaqaq tankeqarpat umiatsiaaqqamut atavissumik aammalu motorilimmik aamma isumannaallisaanermut atortulimmik, minnerpaamik isikkanik 16-inik annerpaamillu isikkanik 19-inik takissuseqarpat aammalu Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutigalugu umiatsiaarassatut akuerisaasimappat. Motoriata annertussussissaa annerpaamik 115 HK-jussaaq.

Inatsimmi § 5, imm. 2 naapertorlugu tapiissutit tunniunneqartassapput ukiumi qinnuteqarfiusumi qinnuteqaatigineqartut tullerriiariffigineqarnerisigut aamma tullerriiarnermi qinnuteqarfigineqartumi aalisarnerup annertussusiata pingaaruteqarnera isiginiarneqassaaq.

Tapiissutinik pissarsisinnaajummalluni qinnuteqaateqartoq 18-it aamma 65-it akornanni ukioqassaaq, kiisalu pineqartoq piffissaq qinnuteqarfiusaq ukiunik

marlunnik sioqqullugu inuussutissarsiutigalugu piniartutut aamma inuussutissarsiutigalugu aalisartutut nalunaarsorneqarsimassalluni, takuuk inatsimmi § 6.

Qinnuteqartoq siusinnerusukkut tapiiffigineqarsimappat, inatsimmi § 9 naapertorlugu pineqartoq aatsaat tapiiffigineqaaqqissinnaavoq siullermik tapiiffigitinnerup kingorna ukiut 12-it qaangiunnerini.

Taamaattorli inatsimmi § 10 naapertorlugu, inuussutissarsiutigalugu umiatsiaaqqamik nutaamik pissarsinissamut tapiiffineqarsinnaassaaq, umiatsiaaraq kivisoornikkut, tamakkiisumik ajoqusernikkut imaluunniit sillimmasiisarfimmit allatut matussuserneqarsimasumik pisumik annaaneqarsimappat, umiatsiaaraq annaaneqartoq pissusissamisoortumik sillimmaserneqarsimappat, aammalu sillimmasiinnikkut taarsiissutaasoq, tamakkiisumik umiatsiaaqqamik nutaamik pisinermut aningaasartaat atorneqassappata.

Inuussutissarsiutigalugu umiatsiaaqqamik pisinermi umiatsiaaqqap pisiarinerani akiata 75 %-ianik tapiissuteqartoqarsinnaavoq. Qinnuteqaateqartorli Qaanaap pigisaani, Ammassaliup pigisaani Illoqqortoormiullu pigisaani aalajangersimasumik najugaqarpat umiatsiaaqqap pisiarinerani akiata 84 %-ianik tapiissuteqartoqarsinnaavoq, takuuk inatsimmi § 5, imm 3.

Inuussutissarsiutinik siuarsaanermi umiatsiaaqqanut aningaasaliissuteqarnissamut sinaakkusiat aningaasanut inatsisikkut aalajangersarneqartarput. Qinnuteqartumut taamaallaat tapiissutinik aningaasaliisoqarsinnaavoq aningaasaliissutitut sinaak-kutani taakkunani atorneqarsimangitsunik aningaasassaqaartitsisoqarpat.

Kangaatsiap eqqaani pigisat ajoqusernerat anorersuarnerup kinguneratigut pillugit Naalakkersuisoqarfiup qinnuteqaatinik tigusaqaarnikuuvoq. Suliassat taakku inatsisip iluani malittarisassat naapertorlugit suliarineqarumaarput.

Pilersuisuunissamut pisortanit ikiorsiissuteqartarneq eqqarsaatigalugu:

Pisortanit ikiorsiissutinit tunniussisoqarsinnaanersoq tamanna Pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaannit nr. 15, 20. november 2006-imeersumit aqunneqarpoq.

Innuttaasut allat assigalugit aalisartut piniartullu tassanngaannartumik pisariaqavissumik pissaaleqilernerme imaluunniit pilersuisuunissamut pisortanit ikiorsiissutinit qinnuteqaateqarsinnaapput aamma aalajangersimasunik aningaasartuutinik kiisalu aningaasartuutinik ataasiakkaanik, piumasaqaatit aalajangersimasut eqquutsinneqarsimappata akiliunneqarsinnaallutik.

Pilersuisuunissamut aamma aalajangersimasunik aningaasartuutitut kiisalu ataasi-aannartumik aningaasartuutitut pisortanit ikiorsiissutinik pissarsinnaassagaanni peqqussummi § 8, imm. 1 nr. 1 naapertorlugu piumasaqaataavoq, qinnuteqartoq "(...)suliffissaqaanngikkuni suliffissaminillu naammaginartumik neqeroorfigineqarsimanngikkuni pimoorullugulu suliassarsiortuunngikkuni, (...)." Pisortanit ikiorsiissutit

tunniunneqartarnerat pillugu, iliuusissatut pilersaarutit, sulisinnaassuseq il.il. pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 4, 15. marts 2007-imeersumi piumasaqaat taanna itisilernerqarsimavoq imaasillugu tassalu tiguisusaaq suliffeqarnermut piareersimassalluni.

Tamatuma saniatigut nalunaarummi § 3, imm. 1 naapertorlugu piumasaqaataavoq qinnuteqartoq suliffissarsiortuussasoq, tassalu suliffissarsiuussisarfimmut nalunaarsimassasoq, nalunaarummi § 3, imm. 2 naapertorlugu, kiisalu qinnuteqartup pisartagallillu sulilersitaasinnaanissamut naammaginaratumik neqeroorummik akuer-saarinnissasoq, takuuk nalunaarummi § 3, imm. 3.

Tamatuma saniatigut piumasaqaataavoq qinnuteqartut pisartagaqartulluunniit, ullormik ataatsimik siumoortumik nalunaarfigineqarlutik suliffimmik tiguisinnaasasut sulilersitaasinnaanermillu neqeroorut atorlugu aallartissinnaassallutik, takuuk nalunaarummi § 4, imm. 1.

Piareersimanissamilli piumasaqaat atuutinngilaq pisuni imaattuni, tassani qinnuteqartoq sulisinnaanngitsutut nalilernerqarsimalluni imaluunniit qinnuteqartoq napparsimanini qitornartaarniniluunniit pissutigalugit suliffeqarnermut piareersimasuunani, takuuk Inatsisartut peqqussutaanni § 8, imm. 1, nr. 2 aamma nr. 3.

Pisortanit pilersorneqarnermut ikiorsiissutinik pissarsisinaanermut periarfissaq pillugu nassuiaammi naatsorsuutigineqarpoq, pisortanit ikiorsiissutit pisartagallit piumasaqaatit sinnerinik naammassinnissimassasut, Pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 15, 20. november 2006-imeersummi kingusinnerusukkut allanngortinneqarsimasumi kapitel 2 aamma 3-mi piumasaqaatigineqartunik”

Issuaaneq naavoq.

Uagut Partii Naleqqami isumaqarpugut Naalakkersuisunit akissutaasut Inatsisartuni peqqissaartumik oqaluuserineqartariaqartut, aammalu suliami isummertoqartariaqartoq. Partii Naleqqami assut pingaartipparput iliuuseqartoqartariaqarnera, pisortanit ikiorsiisarnermut aalajangersakkat aqutugalugit aalisartunut piniartunullu ikiorsiisinaaneeq nukittorsaavigiumallugu, taakkuami sakkuminnik atortuminnillu pinngortitami ajunaarnersuaqarneratigut annaasaqarsimammata, - tamatumani minnerunngitsumik aalisartut piniartullu taarsiiffigineqarnissamut periarfissat allat aqutugalugit ikiorserneqarsinnaanngiffiini.

Taamaattumik uagut Partii Naleqqami oqallinnermut peqataanissatsinnut qilanaarpugut.